

Innst. 253 L

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget fra næringskomiteen

Prop. 59 L (2012–2013)

Innstilling fra næringskomiteen om endringer i deltakerloven, fiskeriforbudsloven mv.

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Proposisjonens hovedinnhold

Fiskeri- og kystdepartementet foreslår i denne proposisjonen en rekke lovendringer. Bakgrunnen er dels at departementet har foretatt en etterkontroll av lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven), og dels en gjennomgang av lov 17. juni 1966 nr. 19 om forbud mot at utlendinger driver fiske mv. i Norges territorialfarvann (fiskeriforbudsloven). De fleste forslagene til lovendringer gjelder deltakerloven og fiskeriforbudsloven, men det foreslås også enkelte endringer i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevende marine ressurser (havressurslova) lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone (soneloven), samt oppdatering av en lovhenvi­sing i lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard (Svalbardloven).

I virkeområdebestemmelsen i deltakerloven § 2 foreslås for det første å presisere at høsting av anadrome laksefisker ikke er omfattet av deltakerloven da denne aktiviteten reguleres i lov 15. mai 1992 nr. 47 om lakse- og innlandsfisk mv. For det andre foreslås det å åpne for at det i forskrift kan gjøres unntak fra deltakerloven for høsting av arter som ikke er fisk, krepsdyr, bløtdyr eller sjøpattedyr. Det tradisjonelle fiskeriregelverket passer ikke uten videre like godt for høsting av slike arter, og det kan derfor være behov for å vurdere konkrete unntak fra deltakerloven.

Det foreslås videre å flytte definisjonen av hvem som skal anses likestilt med norsk statsborger fra fiskeriforbudsloven til deltakerloven § 5, for at definisjonen skal stå i samme bestemmelse som kravet om norsk nasjonalitet for å drive ervervmessig fiske og fangst. Det foreslås samtidig at kravet om bosted for mannskap på norske fiskefartøy flyttes fra fiskeriforbudsloven til en ny § 5 a i deltakerloven, hvor den mer naturlig hører hjemme. Dette medfører at bostedskravets virkeområde utvides til å gjelde for alle norske fiskefartøy. Det foreslås at det i forskrift kan gjøres unntak fra bostedskravet for fartøy som fisker utenfor norsk eller annen stats jurisdiksjon.

Det foreslås å innføre en hjemmel til å fastsette i forskrift når søknad om ervervstillatelse kan avslås ut fra hensynet til fiskeflåten distriktsmessige fordeling, hensynet til ressursgrunnlaget eller lovens formål for øvrig, jf. deltakerloven § 7 første ledd bokstav a. Forvaltningen har over tid utviklet en omfattende praksis for når søknader skal avslås ut fra slike hensyn. Det vil være en fordel om forvaltningen gis anledning til å forskriftsfeste denne praksisen, både av hensyn til forutsigbarhet og regelverkets tilgjengelighet for fiskerne.

Departementet foreslår å presisere at alle aktører som har rett til å drive finansieringsvirksomhet i Norge, kan tildeles midlertidig ervervstillatelse ved tvangssalg og konkurs uten hensyn til nasjonalitetskravet for å drive ervervmessig fiske og fangst, jf. deltakerloven § 7 tredje ledd.

Det foreslås å endre anvendelsesområdet til kravet om spesiell tillatelse (konsesjon). I dag gjelder kravet om konsesjon for fiske med bestemte redskap (trål, reketrål, ringnot), mens forslaget går ut på at konsesjonskravet i stedet skal gjelde for fiske med havfiskefartøy, jf. deltakerloven § 12. Forvaltningens adgang til i forskrift både å utvide og innskrenke konsesjonskravet foreslås videreført. Forslaget vil bidra

til at konsesjonskravet tilpasses den allerede pågående utviklingen mot større redskapsfleksibilitet for rederiene. Forslaget vil ikke få noen direkte betydning for enkeltaktører da det ikke legges opp til samtidige endringer i forskriftene som regulerer konsesjonsgruppene og valg av redskap.

Det foreslås å endre deltakerlovens bestemmelser om overtredelsesgebyr, tvangsmulkt og straff, og innføre en egen bestemmelse om straffeprosessuell inndragning, jf. deltakerloven §§ 28, 29 og 31, samt forslag til ny § 31 a. Hovedformålet med disse endringene er å oppdatere bestemmelsene i forhold til tilsvarende bestemmelser i havressursloven.

Det foreslås å tydeliggjøre at ikke bare enkeltpersoner, men også foretak, kan ilegges overtredelsesgebyr etter § 28. Det foreslås derimot ikke å videreføre bestemmelsen om at overtredelsesgebyr kan ilegges i medhold av deltakerloven for overtredelse av annet fiskeriregelverk.

Det foreslås å heve strafferammen i deltakerlovens straffebestemmelse, § 31, fra tre til seks år, samt å presisere at det ved vurderingen av om en lovovertrødelse er grov, skal tas hensyn til om lovbruddet er av grenseoverskridende karakter. Forslaget tilsvarer en foreslått endring i havressursloven.

Tre sett av regler foreslås flyttet fra fiskeriforbudsloven til havressursloven: Dette gjelder for det første reglene om redskapsbegrensninger for utenlandske fiskere som ikke bor i Norge. Disse reglene hører naturlig hjemme sammen med redskapsbegrensningene for sports- og rekreasjonsfiskere i havressursloven § 22. For det andre gjelder det forbudet mot tilvirking eller pakking av fisk mv. om bord på utenlandsk fartøy, og mot omlasting av fisk mv. til utenlandsk fartøy. Disse reglene hører naturlig hjemme i havressursloven fordi denne loven allerede har regler om omlasting av viltlevende marine ressurser. For det tredje dreier det seg om regler om fiskerioppsyn i fiskeriforbudsloven § 7.

Det foreslås flere materielle justeringer i forbudet mot tilvirking, pakking og omlasting som flyttes til havressursloven. For det første utvides forbudets saklige virkeområde fra å gjelde fisk, krepsdyr og bløtdyr, til å gjelde alle viltlevende marine ressurser, slik at det saklige virkeområdet blir sammenfallende med havressursloven. For det andre foreslås det å liberalisere dispensasjonsadgangen for omlasting mellom utenlandske fartøy. Tidligere kunne slik dispensasjon bare gis ved havari eller liknende, mens forslaget åpner for at dispensasjon kan gis ved særlige tilfeller, dvs. selv om det ikke foreligger havari eller liknende. Det foreslås videre at loven presiserer hvilke former for tilvirking og pakking som er omfattet av forbudet, i tråd med den praksis som tidligere er lagt til grunn av departementet. Havressursloven har et videre geografisk virkeområde enn fiskeriforbudsloven. Det

legges likevel ikke opp til at forbudets geografiske virkeområde endres.

Det foreslås å oppheve fiskeriforbudsloven § 8 som gir hjemmel til å forby ildandføring av utenlandsk fangst når hensynet til pris- og avsetningsforholdene tilsier det. Bestemmelsen anses uaktuell, både fordi overkapasitet ved norske landanlegg ikke lenger er et praktisk problem, og fordi det er tatt inn i havressursloven en hjemmel for å forby ildandføring av utenlandsk fangst for å hindre ulovlig fiske mv.

Departementet foreslår å ta inn i havressursloven en hjemmel til å stille krav til utstyr mv. for å sikre trygg atkomst til fartøy for kontrollører (for eksempel krav til losleidere). Forslaget innebærer at det kan fastsettes felles krav i én forskrift for alle fartøy som er omfattet av havressursloven. I dag er regelverket på dette området svært fragmentarisk, med ulike hjemmelslover og ulike regler avhengig av blant annet størrelse på fartøyet og hvor kontrollen faktisk skjer.

Det foreslås å tydeliggjøre at ikke bare enkeltpersoner, men også foretak, kan ilegges overtredelsesgebyr (lovbrotsgebyr) etter havressursloven, tilsvarende det som foreslås i deltakerloven.

Det foreslås å heve strafferammen i havressurslovens straffebestemmelse fra tre til seks år, samt å presisere at det ved vurderingen av om en lovovertrødelse er grov, skal tas hensyn til om lovbruddet er av en grenseoverskridende karakter. Forslaget vil legge bedre til rette for at Norge kan delta i internasjonalt samarbeid mot fiskerikriminalitet innenfor rammene av FNs konvensjon mot grenseoverskridende organisert kriminalitet.

I proposisjonen omtales ulike saksfelt som departementet har vurdert nærmere under arbeidet med etterkontrollen, men som ikke har resultert i forslag til lovendringer.

Det første saksfeltet dreier seg om bruk av leiefartøy i ervervsmessig fiske. Bruk av leiefartøy er i utgangspunktet forbudt, selv om dispensasjon kan gis ved havari eller forlis. Departementet vurderer det slik at det bør kunne åpnes for bruk av leiefartøy også ved kontrahering av nybygget fartøy, for å legge bedre til rette for fornyelse av fiskeflåten. Dette medfører ikke behov for lovendring, men forutsetter at det gjennomføres forskriftsendringer etter egen høring.

Det andre saksfeltet dreier seg om deltakerlovens krav om at aktiv fisker må eie mer enn 50 pst. av fartøy som skal benyttes i ervervsmessig fiske og ha tilsvarende kontroll over virksomheten (aktivitetskravet). Departementet foreslår ingen endringer i kravet til aktiv fiskers eierandel.

Det tredje saksfeltet gjelder deltakerloven § 21 som bestemmer at regler som begrenser adgangen til å delta i fiskerier som ikke er underlagt konsesjon,

bare kan fastsettes for ett år av gangen. Departementet foreslår ingen endringer i regelen om at adgangsbegrensninger bare kan gis for ett år av gangen i denne lovproposisjonen.

Høringen

Departementet utarbeidet et høringsnotat datert 8. mai 2009 om etterkontroll av deltakerloven og gjennomgang av fiskeriforbudsloven. De foreslåtte lovendringene er først og fremst av teknisk art, men inneholder også en del materielle endringer. Endringene skal bidra til et forenklet og mer oversiktlig regelverk. Departementet utarbeidet i tillegg et høringsbrev datert 11. august 2009 med forslag til to endringer i havressursloven, om henholdsvis overtredelsesgebyr og krav til ledere.

De fleste høringsinstansene er positive til at departementet har foretatt en etterkontroll av deltakerloven, men Norges Fiskarlag og Norges Kystfiskarlag stiller spørsmål ved om departementet burde ha opprettet en partssammensatt arbeidsgruppe. Departementet vil bemerke at de foreslåtte endringene gjennomgående er av en slik karakter at det bør være tilstrekkelig at de sentrale forslagene har vært ute på en omfattende høring.

Departementet har også merket seg Landsorganisasjonen i Norge og Norsk Sjømannsforbunds betraktninger om internasjonaliseringen av bemanningen i fiskeflåten. En vurdering av slike forhold hører etter departementets mening hjemme i en egen prosess.

1.2 Nærmere om enkelte av forslagene til endringer i deltakerloven

Virkeområde – § 2

Utvidelsen av deltakerlovens virkeområde i 2008 medførte at enkelte næringsaktører måtte forholde seg til deltakerlovens relativt strenge vilkår for å delta i fiske.

Departementet mener at det er behov for å vurdere særskilt om tarenæringen og eventuelle andre næringer i samme situasjon bør omfattes av deltakerlovens krav for å delta i ervervsmessig fiske, herunder kravet om at fartøy som benyttes til høsting er 60 pst. norskeid, og mer enn 50 pst. eid av aktive fiskere. Det er ikke uten videre gitt at en etablert næring som tarenæringen, med indirekte utenlandsk eierskap i en del fartøy, skal måtte tilpasse seg et krav om norsk eierskap, som over tid har vært anvendt på den tradisjonelle fiskerinæringen. Det er ikke åpnet for unntak fra dette kravet i deltakerloven, men departementet har lagt opp til at deltakerlovens nasjonalitetskrav ikke skal gjennomføres overfor tarenæringen uten at det først foretas en bredere gjennomgang av problemstillingen.

Departementet mener på denne bakgrunn at det er behov for å ta inn en egen bestemmelse i deltakerloven som åpner for at det i forskrift kan gjøres unntak fra deltakerloven for høsting av arter som ikke har vært sett på som tradisjonell fiske- og fangstvirksomhet. Dette vil legge til rette for at forvaltningen kan foreta en bred vurdering av slik næringsvirksomhets behov for unntak fra deltakerlovens ulike krav.

Departementet foreslår derfor at det tas inn en bestemmelse i ny § 2 annet ledd som åpner for unntak fra deltakerloven for høsting av andre arter enn de som omfattes av tradisjonell fiske- og fangstnæring.

Krav til nasjonalitet – § 5

Deltakerloven § 5 stiller krav til nasjonalitet for at en fartøyeier skal kunne få ervervstillatelse til å drive ervervsmessig fiske og fangst. Bare norske statsborgere og personer likestilt med norske statsborgere kan få slik ervervstillatelse. Dette kravet skal bidra til å sikre norsk eierskap i fiskeflåten. Hvem som er likestilt med norske statsborgere framgår av fiskeriforbudsloven § 2 første og annet ledd.

I departementets høringsnotat ble det foreslått at definisjonen av hvem som oppfyller nasjonalitetskravet skal framgå direkte av deltakerloven, ikke bare gjennom en henvisning til fiskeriforbudsloven. Bestemmelsen i fiskeriforbudsloven ble foreslått innført i deltakerloven § 5 som en del av nasjonalitetskravet, og med den presisering at utlendinger bosatt i Norge bare kan få ervervstillatelse for fartøy med største lengde mindre enn 15 meter.

Departementet viser til forslaget til endring av deltakerloven § 5.

Krav om bosted for mannskap og fartøyfører – § 5 a

Kravet om bosted for mannskap hører naturlig hjemme i deltakerloven. Formålet med bostedskravet er å bidra til at de nasjonale marine ressursene kommer kystbefolkningen i Norge til gode, noe som er i tråd med formålsbestemmelsene i deltakerloven § 1 og havressursloven § 1. Ved å innlemme bestemmelsen i deltakerloven vil regelen bli mer tilgjengelig og sammenhengen i regelverket bedre.

Det er videre slik at deltakerlovens virkeområde passer bedre til bostedskravet enn fiskeriforbudslovens virkeområde gjør. Departementet kan ikke se noen saklig grunn til å ha forskjellige regler for norske fartøy avhengig av om de fisker i farvann underlagt norsk fiskerijurisdiksjon eller ikke, så lenge de enten leverer hele eller deler av fangsten i Norge eller har base i Norge.

Bostedskravet innebærer imidlertid en unødig begrensning for norske fartøy med tillatelse til å fiske i områder regulert av CCAMLR. Departementet mener derfor at loven bør ha en åpning for at Kongen ved forskrift kan gjøre unntak fra bostedskravet for

fiske og fangst i farvann utenfor norsk jurisdiksjon, og som er regulert gjennom internasjonale avtaler eller organisasjoner.

Departementet foreslår videre å presisere i lovbestemmelsen at bostedskravet ikke gjelder for fartøyfører som også er majoritetseier i fartøyet, og som oppfyller vilkårene i deltakerloven § 6. Dersom fartøyfører er den samme som fartøyeier, er bostedskravet ikke relevant, idet kravet til statsborgerskap for eier gjør seg gjeldende, jf. deltakerloven § 5.

Norges Fiskarlag har foreslått enkelte lempninger i bostedskravet. Departementet ser ikke noen grunn til å ta disse innspillene opp til ny vurdering, og viser til at bostedskravet for fartøyfører ble grundig drøftet i Ot.prp. nr. 99 (2005–2006).

Distriktsmessige hensyn mv. – § 7 første ledd bokstav a

Deltakerloven § 7 første ledd bokstav a åpner for at en søknad om ervervstillatelse kan avslås selv om vilkårene for øvrig er oppfylt, dersom innvilgelse ikke er ønskelig ut fra hensynet til fiskeflåtens distriktsmessige fordeling, hensyn til ressursgrunnlaget eller lovens formål for øvrig. Tilsvarende gjelder for spesielle tillatelser (konsesjoner), jf. deltakerloven § 12. Bestemmelsen åpner for at det kan tas ulike politiske hensyn ved behandlingen av søknader om ervervstillatelse og konsesjon, uavhengig av lovens alminnelige vilkår for deltakelse i fisket, og den gir rom for vid skjønnsutøvelse.

Høringsinstansene er positive til departementets forslag om å ta inn i loven en uttrykkelig hjemmel for forskrift om når søknad om ervervstillatelse kan avslås ut fra hensynet til fiskeflåtens distriktsmessige fordeling, hensyn til ressursgrunnlaget eller lovens formål for øvrig. I dag er det først og fremst gjennom kjennskap til relevant forvaltningspraksis at aktørene kan beregne på forhånd om en søknad vil bli avslått ut fra nevnte hensyn.

En eventuell forskrift kan ikke fastsettes før det har vært gjennomført en alminnelig høring, og vil kunne utformes slik at den til en viss grad innskrenker bruken av dispensasjonsbestemmelsen i loven.

Departementet mener fortsatt at nordnorsk eierskap er viktig for å sikre råstofftilførsel til foredlingsanlegg i landsdelen, og vil medvirke til å opprettholde et fiskerimiljø. For å styrke næringens forutsigbarhet vil det være en fordel å forskriftsfeste forvaltningspraksisen ved salg av fartøy med torsketrål- og ringnotkonsesjon fra Nord-Norge til Sør-Norge, som i dag er forankret direkte i loven.

Departementet viser til forslag til endring av deltakerloven § 7 første ledd bokstav a.

Banker mv. med utenlandske eiere – § 7 tredje ledd

I høringsnotatet foreslo departementet at det i deltakerloven § 7 tredje ledd tas inn en setning om at alle foretak som er omfattet av lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner (finansieringsvirksomhetsloven) § 1-4 ledd, og som har rett til å drive finansieringsvirksomhet i Norge, skal ha samme rett til ervervstillatelse ved tvangssalg og konkurs, uten hensyn til nasjonalitetskravet i deltakerloven § 5.

Det avgjørende er om finansieringsvirksomheten har tillatelse i medhold av finansieringsvirksomhetsloven. Departementet mener det er viktig å ivareta banker og andre kredittinstitusjoners behov for et klart regelverk og dermed gjøre det mer attraktivt å bidra med finansiering i fiskerinæringen. I den forbindelse vil departementet vise til Høyesteretts avgjørelse inntatt i Rt. 2009 s. 1502. Høyesterett kom fram til at fisketillatelser ikke kan likestilles med et bestemt formuesgode i pantelovens forstand. Dette innebærer at panteretten også omfatter den del av salgsvederlaget som kan regnes til verdien av fisketillatelser som er knyttet til fartøyet. Høyesteretts avgjørelse og dens begrunnelse bidrar til å skape klarhet og forutsigbarhet for banker og andre finansinstitusjoner som bidrar med finansiering til fiskeflåten. Det lovendringsforslaget som fremmes i proposisjonen her, og som er i samsvar med den forståelse av regelverket som departementet tidligere har lagt til grunn, vil sikre at denne forståelsen nå uttrykkelig framgår av loven.

Krav om spesiell tillatelse – § 12

Høringsinstansene uttrykker en viss skepsis til departementets forslag i høringsnotatet. Departementet vil likevel gå inn for å endre deltakerloven § 12 slik det ble foreslått i høringsnotatet, dvs. at utgangspunktet heretter skal være at det kreves spesiell tillatelse (konsesjon) for å drive ervervsmessig fiske og fangst med havfiskefartøy, i stedet for at konsesjonskravet knyttes opp mot valg av redskap.

Det er viktig å understreke at forslaget som sådan ikke innebærer endringer i de materielle konsesjonsreglene som i dag gjelder direkte overfor fiskere. Så lenge forvaltningens adgang til å gjøre unntak fra konsesjonskravet består, vil de materielle konsesjonsreglene kunne videreføres. En bør også være oppmerksom på at forslagens praktiske betydning begrenses av at det uansett ofte vil være de større fartøyene som benytter redskapene som i dag er underlagt konsesjonskrav.

Departementet vil med endringen først og fremst signalisere at fartøystørrelse (havfiskefartøy) er et naturlig utgangspunkt for forvaltningen når den skal avgjøre hvilke former for fiske og fangst som skal

være konsesjonsbelagt og hvilke konsesjonsgrupper et fartøy skal tilhøre.

En oppmykning av redskapstvangen vil åpne for større fleksibilitet i fiskeriet, og kan være positivt for både miljøet og lønnsomheten. Departementet mener at konsesjonsordningen utelukkende bør være et virkemiddel for å styre kapasiteten i flåten og ikke begrense fiskernes adgang til selv å bestemme hvilket redskap de vil høste med, utover det som er nødvendig av hensyn til biologien og miljøet. Departementet går på denne bakgrunn inn for å innføre begrepet «havfiskefartøy» i deltakerloven § 12. For å tydeliggjøre dette foreslås det at loven eksplisitt gir Kongen hjemmel til å definere begrepet nærmere.

Departementet forutsetter også at lovforslaget ikke vil ha betydning for hvordan grensen mellom havfiskefartøy og kystfiskefartøy skal trekkes.

Ombygging av fartøy – § 17

Det går fram av § 17 i deltakerloven at fartøy med spesiell tillatelse ikke kan bygges om på en slik måte at fangstkapasiteten økes, uten at det er gitt ny spesiell tillatelse. Det skal ikke lenger søkes på forhånd om tillatelse til å bygge fartøy med spesiell tillatelse dersom ombyggingen skjer innenfor den fastsatte størrelsesbegrensningen for den enkelte gruppe. Slik § 17 er utformet gir den inntrykk av at enhver kapasitetsøkning krever ny tillatelse. Etter direktoratets oppfatning bør derfor bestemmelsen endres slik at den blir i samsvar med forvaltningspraksis.

Departementet vil derfor foreslå at deltakerloven § 17 oppheves.

Overtrødelsesgebyr og tvangsmulkt – §§ 28, 29

Bestemmelser om overtrødelsesgebyr og tvangsmulkt ble tatt inn i deltakerloven i 2004. Bestemmelsen om overtrødelsesgebyr ble utformet slik at den kunne gjøres gjeldende også ved brudd på annen fiskerilovgivning, jf. deltakerloven § 28 første ledd.

Departementet er enig med Justisdepartementet, Riksadvokaten og Fiskeridirektoratets innspill i høringen om at det må komme klarere fram i lovbestemmelsen at foretak skal kunne ilegges overtrødelsesgebyr. Det vil være aktuelt å illegge både juridiske personer og fysiske personer overtrødelsesgebyr. Foretaket kan ilegges overtrødelsesgebyr på objektivt grunnlag for handlinger som er begått av personer som har handlet på vegne av foretaket. Dette innebærer at det avgjørende er om bestemmelser har blitt overtrådt, ikke om foretaket har utvist skyld.

Både anonyme og kumulative feil vil rammes av bestemmelsen. Foretak ilegges overtrødelsesgebyr når det ikke er en bestemt person som har overtrådt bestemmelsen, men hvor flere personer sammen oppfyller vilkårene i gjerningsbeskrivelsen (kumulative feil).

Dersom et foretak ilegges overtrødelsesgebyr, hindrer det ikke at en enkeltperson kan ilegges overtrødelsesgebyr for samme overtrødelse. Det stilles ellers krav om at forskriften som hjemler handlingsnormen angir at brudd på den aktuelle bestemmelsen kan medføre overtrødelsesgebyr.

Departementet vil vise til forslag til endring av deltakerloven §§ 28 og 29.

Straffebestemmelsen i deltakerloven – § 31

Deltakerloven har en egen straffebestemmelse i § 31 for overtrødelse av loven eller bestemmelser gitt i medhold av loven. Skyldkravet er forsett eller uaktsomhet, og strafferammen er bøter. Både medvirkning og forsøk kan straffes. Dersom den skyldige tidligere er dømt til straff etter loven, eller det foreligger andre skjerpene omstendigheter, kan det ilegges fengselsstraff i inntil seks måneder, enten alene eller sammen med bøtestraff.

Departementet foreslo i høringsnotatet å heve strafferammene for brudd på deltakerloven til bøter eller fengsel i ett år, tilsvarende strafferammene i havressursloven. Hovedbegrunnelsen var et ønske om samsvar mellom straffebestemmelser i lover som gjelder naturressurser og signalisere at en ser alvorlig på ressurskriminalitet.

Departementet foreslo videre å heve strafferammen ved grov overtrødelse av deltakerloven fra fengsel i inntil seks måneder til fengsel i inntil tre år, samt at loven angir kriterier det skal legges særlig vekt på ved vurderingen om overtrødelsen er grov. Kriteriene som ble foreslått inntatt i loven var størrelsen på den økonomiske eller potensielle økonomiske verdien av overtrødelsen, og om overtrødelsen har skjedd systematisk over tid eller er ledd i organisert virksomhet. Disse forslagene innebar tilpasning til havressurslovens straffebestemmelser.

Det har i høringsrunden ikke framkommet noen innvendinger mot at straffebestemmelsen i deltakerloven og havressursloven samordnes. Norges Fiskarlag har riktignok på generelt grunnlag gitt uttrykk for at reaksjonene som ilegges for brudd på fiskeriregverket er for strenge, men har ikke gitt uttrykk for motstand mot en samordning av straffebestemmelsene i deltakerloven og havressursloven.

Departementet foreslår imidlertid å heve strafferammen til seks år, og ikke bare tre år som i høringsnotatet, samt å presisere at det ved vurderingen av om en lovovertrødelse er grov, skal tas hensyn til om lovbruddet er av en grenseoverskridende karakter. Forslaget vil legge til rette for at Norge kan samarbeide internasjonalt om fiskerikriminalitet innenfor rammene av FNs konvensjon mot grenseoverskridende organisert kriminalitet. Forslaget innebærer at foreldelsesfristen for straffansvar etter deltakerloven økes til 10 år i henhold til straffeloven § 67, jf. ny straffe-

lov § 86 første ledd bokstav c, og ikke til fem år slik som det ble lagt opp til i høringsnotatet.

Departementet har videre vurdert hvilke av deltakerlovens bestemmelser som bør underlegges straffetrussel. Det er først og fremst bestemmelser som inneholder eller hjemler handlingsnormer som det er aktuelt å vise til i lovens straffebestemmelse. Departementet mener etter dette at straffebestemmelsen i deltakerloven bør henvises til følgende bestemmelser i loven: §§ 4, 5 a, 7 tredje ledd, 9, 12, 15, 20, 21 og 24.

Det vises til forslag om endring av deltakerloven § 31.

Straffeprosessuell inndragning – § 31 a

Departementet foreslo i høringsnotatet at det ble tatt inn en egen bestemmelse i deltakerloven som åpner for straffeprosessuell inndragning ved overtredelse av lovens straffebestemmelse. Bestemmelsen ble utformet etter mønster av havressursloven § 65 om straffeprosessuell inndragning. Det ble videre foreslått å endre overskriften i deltakerloven § 27 for å tydeliggjøre at denne bestemmelsen gjelder administrativ inndragning, i motsetning til ny 31 a, som gjelder straffeprosessuell inndragning.

Gjenstander som kan inndras etter den straffeprosessuelle inndragningsbestemmelsen i deltakerloven vil det i mange tilfeller være upraktisk og kostnadskrevende for påtalemakten å inndra og oppbevare. I praksis vil det derfor som regel være verdien av gjenstanden som blir inndratt, i stedet for selve gjenstanden.

Departementet vil vise til forslag til ny § 31 a i deltakerloven.

1.3 Gjennomgang av fiskeriforbudsloven

Fiskeriforbudsloven regulerer adgangen til å drive fiskeriaktivitet i norsk territorialfarvann utenom Svalbard for personer som ikke er norske statsborgere eller likestilt med norske statsborgere. Lovens bestemmelser er gjort gjeldende i Norges økonomiske sone og fiskerisonen ved Jan Mayen. De viktigste materielle bestemmelsene i loven finnes i dag i §§ 3 og 5. Loven regulerer også norske fiskefartøy ved at den stiller krav om bosted for 50 pst. av fartøyets mannskap og for fartøyfører, jf. § 3 annet ledd.

Fiskeri- og kystdepartementet fant grunn til å foreta en egen gjennomgang av de resterende bestemmelsene i fiskeriforbudsloven, bl.a. for å vurdere om det fortsatt er behov for en egen fiskeriforbudslov, eller om bestemmelsene kan flyttes til andre lover, eventuelt oppheves. Departementet opprettholder forslaget i høringsnotatet om dels å flytte, dels å oppheve definisjonene i fiskeriforbudsloven § 2, og

viser ellers til endring av deltakerloven § 5 og til forslag om å oppheve fiskeriforbudsloven § 2.

Fiskeforbudet mv. – § 3

Departementet foreslo i høringsnotatet å videreføre fiskeriforbudet i § 3 første ledd første punktum. Departementet vurderte også å flytte bestemmelsen til en annen lov og mente at gode grunner tilsa at bestemmelsen ble flyttet fra fiskeriforbudsloven, men foreslo likevel ikke å flytte den. Departementet foreslo også å videreføre forbudet mot å benytte fartøy som ikke er norske, til fiske og fangst. Bestemmelsen i fiskeriforbudsloven § 3 annet ledd, som stiller krav om bosted for fartøyføreren og minst halvparten av mannskapet, er foreslått flyttet til deltakerloven § 5 a.

Fiskeriforbudsloven § 3 tredje ledd unntar sportsfiske med håndredskap fra det generelle fiskeforbudet for de som ikke er norske statsborgere eller likestilte. Bestemmelsen i fiskeriforbudsloven § 3 tredje ledd kan med fordel inntas i hovedbestemmelsen om sports- og rekreasjonsfiske i havressursloven § 22, ved en endring av bestemmelsens fjerde ledd. Det vil gjøre regelverket mer oversiktlig og enklere tilgjengelig.

Fiskeriforbudsloven § 3 fjerde ledd gjør unntak fra fiskeforbudet for utlendinger når det gjelder jakt på kystsel. Også denne bestemmelsen kan med fordel inntas i bestemmelsen om sports- og rekreasjonsfiske i havressursloven § 22. Retten til å drive jakt på kystsel vil dermed være lik for utlendinger og for norske personer som driver høsting fra fartøy som ikke er merkeregistrert.

Forbudet mot tilvirkning, pakking og omlasting – § 5

Fiskeriforbudsloven § 5 første ledd setter et generelt forbud mot at den som ikke er norsk statsborger eller likestilt med norsk statsborger, foretar tilvirkning, pakking eller omlasting av fisk, krepsdyr og bløtdyr i territorialfarvannet. Forbudet gjelder fangst både fra norske og utenlandske fartøy. Bestemmelsen omfatter all omlasting, tilvirkning og pakking på fartøy som ikke er norsk. Dette innebærer blant annet at omlasting mellom utenlandske fartøy og fra norske fartøy til utenlandske fartøy er forbudt.

I høringsnotatet gikk departementet inn for å videreføre forbudet mot omlasting til utenlandske fartøy i territorialfarvannet, og for å lempe på dispensasjonsadgangen ved havari og liknende, men å fastholde dagens dispensasjonsadgang som gjelder særskilt for norskfanget fisk. Vedtakskompetansen bør flyttes fra departementet til Fiskeridirektoratet som gjør vedtak i førsteinstans, med departementet som klageinstans.

Videre ble det foreslått å flytte bestemmelsen til havressursloven og gjøre den direkte gjeldende både

for territorialfarvannet og den økonomiske sonen, med unntak av fiskevernsonen og territorialfarvannet ved Svalbard. Det foreslås at bestemmelsen tas inn i kapittel 4 som handler om gjennomføring av fiske.

Etter dette ble fiskeriforbudsloven § 5 foreslått opphevet.

Høringsinstansene har ulikt syn på forbudet i fiskeriforbudsloven § 5. Fiskeridirektoratet, Norges Fiskerilag og Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening er positive til å videreføre forbudet i en eller annen form, mens Norges Sildesalgssalg har bedt om at bestemmelsen oppheves. Departementet mener at det fortsatt er behov for å videreføre forbudet mot tilvirking, pakking og omlasting av fisk mv. for dem som ikke er norske statsborgere eller likestilte med disse.

Departementet foreslo å videreføre gjeldende dispensasjonsadgang for norskfangst fisk av hensyn til avsetningsforholdene mv. Videre foreslo departementet å lempe på grunnlaget for dispensasjon ved havari og liknende som særlig er praktisk for omlasting mellom utenlandske fartøy. Departementet holder fast på dette synspunktet etter høringsrunden.

Departementet vil etter høringsrunden fastholde sitt opprinnelige forslag i høringsnotatet om å flytte bestemmelsen til havressursloven. Det foreslås å la det framgå direkte av bestemmelsen at den ikke gjelder i Svalbards territorialfarvann og vernesonen, for å ivareta de hensynene som Utenriksdepartementet har påpekt i sin høringsuttalelse.

Departementet vil vise til forslag til ny § 23 a i havressursloven.

Forbudet mot ilandføring – § 8

Fiskeriforbudsloven § 8 første ledd gir hjemmel til å fastsette forbud mot ilandføring av fangst med fartøy som ikke er norsk når ilandføringen antas å ville motvirke stabile og gode pris- og avsetningsforhold ved førstehåndsomsetningen eller den videre eksport. Landingsforbudet kan likevel ikke gjøres gjeldende for fartøy fra EØS-land i større grad enn for norske fartøy, jf. EØS-avtalens protokoll 9 artikkel 5.

Fiskeriforbudsloven § 8 tredje ledd gir hjemmel til å gi forskrifter om at utenlandske fartøy som skal levere fangst i Norge, skal gi oppgaver til norske myndigheter om fangst og fiskeriaktivitet utøvd i farvann utenfor norsk jurisdiksjon. Denne hjemmelen har ikke vært benyttet.

Departementet foreslo i høringsnotatet at bestemmelsen i § 8 ble opphevet, dersom det ikke kom særlige merknader til forslaget i høringen. Departementet registrerer at høringsinstansene er delt i synet når det gjelder fiskeriforbudsloven § 8. Når det gjelder kapasiteten til landanleggene og pris- og avsetningsforhold for den fisken som blir landet i Norge, er det i dag ledig kapasitet ved landanleggene. Det er derfor

ikke behov for å iverksette tiltak knyttet til landing av utenlandske fangster. Slike fangster har tvert imot vært og vil fortsatt være viktig for norsk landsindustri. Det er i dag hjemmel i havressursloven for å forby ilandføring av utenlandsk fanget fisk for å hindre ulovlig fiske, og at det blir landet fangster av arter i Norge som ikke er regulert eller underlagt felles forvaltningstiltak. Departementet mener at disse hjemlene samlet gir tilstrekkelig grunnlag for å kunne forby ilandføring av fisk der det er nødvendig eller hensiktsmessig av hensyn til en forsvarlig forvaltning og effektiv ressurskontroll. En kan etter dette ikke se at det foreligger grunner for å opprettholde fiskeriforbudsloven § 8.

1.4 Øvrige forslag til endringer i havressursloven

Fiskeri- og kystdepartementet har foreslått flere endringer i havressursloven som følge av gjennomgangen av fiskeriforbudsloven i foregående kapittel.

Bestemmelser om adgangen til å fiske med håndredskap og jakte på kystsel for personer som ikke er norske statsborgere eller likestilte, er foreslått flyttet fra fiskeriforbudsloven § 3 tredje og fjerde ledd til § 22 fjerde ledd, jf. sjette ledd.

Forbudet mot tilvirking, pakking og omlasting av fisk mv. om bord på utenlandske fiskefartøy er foreslått flyttet fra fiskeriforbudsloven § 5 til ny § 22 a i havressursloven.

Fiskerioppsyn foreslås flyttet fra fiskeriforbudsloven § 7 til ny § 49 a i havressursloven.

Departementet vil i tillegg foreslå enkelte andre endringer i havressursloven som ikke har sammenheng med gjennomgangen av fiskeriforbudsloven.

Omsetningsgrense for sports- og rekreasjonsfiske – § 23

Havressursloven § 23 første ledd begrenser hvor mye en person eller et foretak kan omsette pr. år av fangst tatt med fartøy som ikke er merkeregistrert, eller tatt fra land. Omsetningsgrensen er satt til 50 000 kroner, som tilsvarer grensen for når en selvstendig næringsdrivende er merverdiavgiftspliktig. Lovteknisk er dette gjort ved en henvisning fra havressursloven § 23 første ledd første punktum til merverdiavgiftsloven § 2-1 første ledd første punktum.

Departementet mener at omsetningsgrensen for sports- og rekreasjonsfiskere fortsatt bør være 50 000 kroner, men at eventuelle endringer i omsetningsgrensen for sports- og rekreasjonsfiskere bør vurderes uavhengig av merverdiavgiftsplikten. Departementet foreslår på denne bakgrunn at havressursloven § 23 første ledd endres slik at det framgår direkte av bestemmelsen at omsetningsgrensen for sports- og rekreasjonsfiskere er 50 000 kroner.

Atkomst til fartøy – § 34 bokstav h

Kystvakten fører med hjemmel i lov 13. juni 1997 om Kystvakten (kystvaktloven) kontroll med at bestemmelser gitt i en rekke lover blir overholdt. Når Kystvaktens inspektører gjennomfører inspeksjoner og kontroller, må de ofte ta seg om bord i fartøy på havet, gjerne ved bruk av leidere. For å ivareta sikkerheten til inspektørene må derfor lederne være i god stand. Krav til slike ledere er allerede fastsatt i ulike forskrifter. Disse forskriftene er hjemlet i ulike lover og har ulike saklige og stedlige virkeområder. Forskriftene er dessuten hjemlet i ulike lover med ulike straffebestemmelser. Dette skaper problemer for håndhevelsen av bestemmelsene. For å ivareta sikkerheten til Kystvaktens inspektører, har departementet foreslått å innta en bestemmelse om atkomst til fartøy i havressursloven. Med en slik bestemmelse vil vi få en forskriftshjemmel som gjelder både norske og utenlandske fartøy i samtlige områder som er underlagt norsk fiskerijurisdiksjon, og for norske fartøy utenfor disse områdene.

Fiskeri- og kystdepartementet er enig med Nærings- og handelsdepartementet og Sjøfartsdirektoratet i at bestemmelser som er gitt av sikkerhets-hensyn hører hjemme i skipssikkerhetsloven. Samtidig er det slik at særlige hensyn gjør seg gjeldende ved kontroll av fiskefartøy. Fiskerimyndighetene og sjøfartsmyndighetene samarbeider for tiden om å utarbeide én felles forskrift om krav til ledere for fartøy som er underlagt havressurslovgivningen.

Departementet viser til forslag til ny bokstav h i havressursloven § 34.

Overtrjedelsesgebyr (lovbrotsgebyr) – § 59

Havressursloven § 59 første ledd gir departementet adgang til å ilegge overtrjedelsesgebyr (lovbrotsgebyr) til den som forsettlig eller uaktsomt bryter regler som er fastsatt i eller i medhold av loven.

Departementet mener det ikke er nødvendig å definere foretak sett hen til havressurslovens virkeområde. Havressursloven er omfattende, og en definisjon av begrepet foretak kan være en begrensning ved utøvelsen av bestemmelsen.

Departementet kan ikke se at det vil være hensiktsmessig å liste opp i loven hvilke bestemmelser som skal kunne rammes av overtrjedelsesgebyr. Det bør være adgang til å reagere med overtrjedelsesgebyr for brudd på alle handlingsregler i havressursloven. Departementet foreslår imidlertid å ta inn i lovbestemmelsen at overtrjedelsesgebyr ved brudd på forskrifter i medhold av havressursloven bare kan ilegges hvis dette framgår av forskriften.

Departementet viser til forslag til endring av havressursloven § 59.

Straff for grovt lovbrudd – § 64 første ledd

Havressursloven § 64 inneholder enkelte fellesbestemmelser om straff. I første ledd gis det anvisning om hvilke lovbrudd som anses som grove. Ved vurderingen av om et lovbrudd er grovt skal det blant annet legges vekt på den økonomiske verdien av lovbruddet, om lovbruddet har skjedd systematisk og over tid, og om det har skjedd som ledd i organisert virksomhet. Ved grove lovbrudd gjelder en høyere strafferamme på tre år.

Ulovlig, urapportert og uregulert fiske (UUU-fiske) er en kompleks kriminalitetsform som kan involvere en rekke kontrolletater, og ofte flere landsmyndigheter. Dette gjør det nødvendig med gode samarbeidsformer både nasjonalt og internasjonalt. Særlig viktig er dette ved sikring av bevis i andre jurisdiksjonsområder. For å kunne samarbeide med andre stater ved brudd på havressursloven, er det nødvendig at straffebestemmelsen tilfredsstiller kravene til hva som anses som «alvorlig forbrytelse» i FNs konvensjon mot grenseoverskridende organisert kriminalitet.

I konvensjonens artikkel 2 (b) defineres «alvorlig forbrytelse» som atferd som utgjør et lovbrudd som kan medføre frihetsberøvelse i minst fire år eller en strengere straff. Departementet foreslår å heve strafferammen i havressursloven § 64 første ledd fra tre til seks år ved grov lovovertrjedelse. I tillegg foreslås at det i vurderingen av lovbruddets grovhet skal tas hensyn til om lovbruddet er av grenseoverskridende karakter. Dette vil kunne gi en mer helhetlig tilnærming til bekjempelse av organisert kriminalitet, og legge til rette for full utnyttelse av mulighetene som det internasjonale samarbeidet gir. Departementet vil presisere at selv om en skjerpelse av strafferammen kan gi utslag på straffeutmålingen, så vil slike saker ofte være sammensatt av en hel rekke andre lovbrudd som har en høyere strafferamme. En skjerpelse av havressursloven § 64 første ledd behøver derfor ikke resultere i strengere straffeutmåling i alle enkelt-saker.

Det bør være særlig straffeskjerpene hvis aktiviteten har bidratt til alvorlig svekkelse av fiskebestander eller marine habitater for øvrig.

Forslaget medfører at foreldelsesfristen for straffansvar etter deltakerloven økes til 10 år i henhold til straffeloven § 67, jf. ny straffelov § 86 første ledd bokstav c, og ikke til fem år slik som det ble lagt opp til i høringsnotatet.

Departementet har ikke funnet behov for å sende forslaget på høring fordi det anses som en naturlig oppfølging av Meld. St. 7 (2010–2011) og regjeringens handlingsplan mot økonomisk kriminalitet.

Departementet viser til forslag til endringer i havressursloven § 64 første ledd.

1.5 Etterkontroll av deltakerloven som ikke krever lovendring

Krav om ervervstillatelse – § 4

Deltakerloven § 4 første ledd stiller krav om ervervstillatelse for å nytte et fartøy til ervervsmessig fiske og fangst. Det følger av annet ledd at ervervstillatelse gis til fartøyets eier for ett bestemt fartøy, og at tillatelsen ikke gir rett til å benytte annet fartøy. Dersom andre enn den fysiske eller juridiske personen som har ervervstillatelsen ønsker å drive fiske eller fangst med fartøyet, trenger de egen tillatelse, gjerne omtalt som tillatelse til bruk av leiefartøy. Regelverket under deltakerloven åpner i dag bare for slik tillatelse ved havari eller forlis.

Departementet har erfart at det kan være behov for å tillate bruk av leiefartøy ved bortfall av ervervstillatelse også i andre tilfeller enn ved forlis. Dette er særlig aktuelt dersom et rederi har inngått kontrakt om levering av et nybygget fartøy til erstatning for et av sine gamle. Departementet mener at regelverket bør legge best mulig til rette for en naturlig fornyelse av den norske fiskeflåten. Det legges derfor opp til at det i forskrift kan åpnes for at rederi kan benytte leiefartøy i påvente av at nybygget fiskefartøy leveres i henhold til kontrakt. Slik leiefartøy vil kunne benyttes til erstatning for utskiftingstillatelse, men det må være et vilkår at rederiet allerede har inngått bindende avtale om kjøp av nybygg, og at nybygget i henhold til kontrakt skal leveres innen to år. Et krav om at det foreligger bindende avtale om kjøp og levering av nybygg innen to år er etter departementets mening nødvendig for å hindre misbruk. Det er videre en forutsetning at Kongen og departementet gjennomfører nødvendige forskriftsendringer etter alminnelig høring. Lovendring er ikke nødvendig.

Aktivitetskravet – § 6 annet ledd

En fiskereid flåte er et bærende prinsipp i norsk fiskeripolitikk. Prinsippet er nedfelt i deltakerloven § 6. Bestemmelsens første ledd setter som vilkår for ervervstillatelse at fartøyeier har drevet ervervsmessig fiske på eller med norsk fartøy i minst tre av de siste fem år og fortsatt er knyttet til fiske- og fangststyrket. Kravet om at fisket må ha vært drevet på eller med norsk fiskefartøy, innebærer at aktivitetskravet kan oppfylles ved å delta i arbeidet om bord eller ved å drive fiskebåtrederi som «administrerende reder».

Departementet viste i høringsnotatet til at det kan være en utfordring for forvaltningen å vurdere om fartøyeier har den nødvendige faktiske kontrollen over virksomheten som kreves etter deltakerloven § 6. Departementet mente likevel at lovens prinsipper og formål fortsatt bør kunne oppnås uten å forhøye dagens krav om at aktive fiskere må eie mer enn

50 pst. av et selskap eller en sammenslutning for å få ervervstillatelse.

Aktivitetskravet medfører likevel at fiskerimyndighetene må utføre kontrollopgaver av et visst omfang for å undersøke om lovens vilkår er oppfylt så vel før som etter at det er gitt tillatelse. Departementet kom i høringsnotatet til at det best kan gjøres som nå ved at det utarbeides retningslinjer for kontroll.

Når det gjelder høringsuttalelsen fra Norges Kystfiskarlag, vil departementet påpeke at en skjering av kravet til aktiv fiskers eierandel, for eksempel til to tredjedels eller tre fjerdedels flertall, ville kunne få negative konsekvenser blant annet for rekrutteringen til fiskerinæringen og for fornyingen i fiskeflåten ved at det blir vanskeligere å stille tilstrekkelig egenkapital. Det er derfor ikke slik at dette utelukkende er positivt, selv om det ville styrke fiskerens styringsrett i selskapet i de tilfellene en har medeiere. Det ville også ytterligere vanskeliggjøre en del generasjonsskifter.

Norges Kystfiskarlag har også tatt opp igjen spørsmålet om en fisker skal kunne eie mer enn to fiskefartøy, og spørsmålet om en skal kunne regnes som aktiv fisker uten faktisk å ha «sin jobb om bord i fartøyet». Departementet kan fortsatt ikke se at situasjonen tilsier at det er behov for en slik begrensning som Norges Kystfiskarlag har bedt om.

Når det gjelder spørsmålet om en fortsatt skal kunne regnes som aktiv fisker uten å delta i fisket om bord på et fartøy, anser departementet at utviklingen siden deltakerloven ble vedtatt har gitt enda større grunn til å akseptere dette. Den som eier og driver en slik bedrift, har det samme ansvar som andre bedriftsledere for sine ansatte, for regnskap og rapportering og for driften av selskapet. Regelverket bør derfor ta høyde for at den båteier som vurderer det slik at han best kan lede virksomheten ved en administrativ rolle, fortsatt skal kunne gjøre dette valget uten å måtte selge virksomheten. Departementet ser på denne bakgrunn ikke at aktivitetskravet bør endres.

Årlige adgangsvilkår i enkelte fiskerier – § 21

Deltakerloven § 21 gir departementet adgang til, for ett år om gangen, å fastsette begrensninger i adgangen til å delta i fiskerier hvor det ikke kreves spesiell tillatelse (konsesjon). Ordningen med årlige adgangsbegrensninger er primært aktuell for kystfiskeflåten, men gjelder også for den konvensjonelle havfiskeflåten. For havfiskeflåten for øvrig gjelder konsesjonsordninger uten en slik forhåndsfastsatt tidsbegrensning, med unntak for hvalfangst og sel-fangst hvor konsesjonene gis for ett år om gangen.

Departementet foreslo i høringsnotatet å ikke gjøre endringer i deltakerlovens bestemmelse om årlige adgangsbegrensninger. Forslaget innebærer at

adgangsbegrensningene fortsatt ikke kan gis varighet ut over ett år om gangen.

Hovedformålet med de årlige begrensningene i deltakelsen er å hindre kapasitetsoppbygging i de aktuelle fiskeriene, og sammen med strukturordningen tilpasse fiskeflåtens fangstkapasitet til ressursgrunnlaget for å legge til rette for lønnsomhet og verdiskaping i næringen. I og med at de årlige begrensningene med tiden har utviklet seg til å omfatte en rekke viktige fiskerier, og i hovedsak videreføres år for år, har de blitt et meget sentralt virkemiddel i norsk fiskeripolitikk. Selv om lengre varighet for deltakeradgangene vil innebære en administrativ forenkling og større grad av forutsigbarhet både for næringsaktørene og finansieringsinstitusjonene, mener departementet at det også er mulighet for å ivareta behovene for stabile rammevilkår for næringen ved at større endringer gjennomføres i egne prosesser med egne høringer, innenfor rammene av de årlige deltakeradgangene. Departementet har merket seg at Norges Fiskarlag i sin høringsuttalelse har gitt uttrykk for at det er «et klart behov for å utrede dette spørsmålet videre». Departementet har notert seg dette synspunktet, og vil vurdere å arbeide videre med saken. En har også merket seg at Norges Kystfiskarlag mener at dette er et viktig prinsipielt spørsmål som eventuelt må vurderes særskilt, og at de støtter departementets konklusjon om å ikke gjøre lovendringer.

Departementet vil på denne bakgrunn ikke foreslå endringer i deltakerloven § 21 i denne lovproposisjonen.

1.6 Administrative og økonomiske konsekvenser

Departementet antar at forslagene til lovendringer vil innebære større forutsigbarhet for aktørene i fiskerinæringen, og at det blir enklere for disse å innrette seg etter regler og praksis.

Bestemmelsene i fiskeriforbudsloven om hvem som skal anses som norsk statsborger eller likestilt med slike, og hva som skal anses som norsk fartøy, og det såkalte bostedskravet, foreslås flyttet fra fiskeriforbudsloven til deltakerloven. Dette innebærer at det vil framgå direkte av deltakerloven hvem som er omfattet av loven, noe som vil være en forbedring og forenkling i forhold til gjeldende regelverk.

Reglene om omlasting i territorialfarvannet og den økonomiske sonen finnes i dag i fiskeriforbudsloven og soneloven, i tillegg til at havressursloven gir bestemmelser om omlasting av kontrollhensyn. Sammenhengen mellom de ulike omlastingsbestemmelsene kan derfor være vanskelig tilgjengelig. Forslaget om å samle reglene i havressursloven vil være en fordel både for næringsaktører og for forvaltningen.

Forslaget innebærer også at bestemmelsene om straff, straffeprosessuell inndragning, tvangsmulkt og overtredelsesgebyr er oppdatert og harmonisert

mellom deltakerloven og havressursloven, samt at det er innført egne hjemler for tvangsmulkt og overtredelsesgebyr i soneloven som er harmonisert med deltakerlovens og havressurslovens bestemmelser. Dette vil kunne bidra til at reaksjonsregelverket på fiskerisektorene blir bedre tilgjengelig for aktørene i næringen.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Else-May Botten, Lillian Hansen, Arne L. Haugen, Ingrid Heggø og lederen Terje Aasland, fra Framskrittspartiet, Per Roar Bredvold, Harald T. Nesvik og Torgeir Trædal, fra Høyre, Frank Bakke-Jensen, Torgeir Dahl og Svein Flåtten, fra Sosialistisk Venstreparti, Alf Egil Holmelid, fra Senterpartiet, Irene Lange Nordahl, og fra Kristelig Folkeparti, Steinar Reiten, viser til Prop. 59 L (2012–2013). I tillegg til de foreslåtte endringer i disse lovene foreslås det også enkelte endringer i andre lover som omhandler fiskeriene, herunder havressursloven. Noen av de endringer som gjøres er rene oppdateringer og flyttinger fra en lov til en annen. En slik flytting er blant annet at man flytter definisjonen av hvem som skal anses likestilt med norsk statsborger fra fiskeriforbudsloven og over til deltakerloven § 5, slik at definisjonen skal stå i samme bestemmelse som kravet om norsk nasjonalitet for å drive ervervsmessig fiske og fangst. Komiteen har videre merket seg at kravet knyttet til bosted for mannskap på norske fiskefartøy flyttes fra fiskeriforbudsloven til en ny § 5 a i deltakerloven. Komiteen har også merket seg at regjeringen foreslår at det skal innføres en hjemmel til å kunne fastsette i forskrift når søknad om ervervstillatelse kan avslås ut fra hensynet til fiskeflåtens distriktsmessige fordeling, hensynet til ressursgrunnlaget eller lovens formål for øvrig. Den endringen foreslås for å kunne forskriftsfeste det som forvaltningen har utviklet en omfattende praksis for i dag.

Komiteen er av den oppfatning at mange av de forslag som fremmes i proposisjonen er lite kontroversielle og helt i tråd med dagens fiskeripolitikk i praksis.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at regjeringen i Prop. 59 L (2012–2013) har foretatt en grundig etterkontroll av deltakerloven med sikte på å oppdatere og forenkle regelverket, samt vurdere om loven virker etter sin hensikt. Regjeringen har også foretatt en gjennomgang av fiskeriforbudsloven, blant annet

med sikte på å oppheve bestemmelser uten praktisk betydning, samt å flytte noen av bestemmelsene til nyere lover hvor de hører bedre hjemme. Regjeringens målsetting har vært å vurdere om regelverket har virket etter sin hensikt etter at lovene ble vedtatt (deltakerloven ble vedtatt i 1999, fiskeriforbudsloven i 1966). Regjeringen har på denne bakgrunn utarbeidet en lovproposisjon med en rekke ulike forslag til lovendringer. Forslagene er av en relativt teknisk karakter. Flertallet viser til at høringsinstansene gjennomgående har vært positive til regjeringens forslag og at det er gitt uttrykk for at arbeidet må sees på som en fornying av regelverket. Flertallet er av den oppfatning at forslagene som fremmes i proposisjonen er i tråd med dagens fiskeripolitikk i praksis, og slutter seg til den fremlagte lovproposisjonen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti har merket seg at regjeringen foretar en rekke endringer i forskjellige lover innen fiskerisektoren som en følge av den etterkontroll som departementet har foretatt av lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) og at en også har foretatt en gjennomgang av lov 17. juni 1966 nr. 19 om forbud mot at utlendinger driver fiske mv. i Norges territorialfarvann (fiskeriforbudsloven). Disse medlemmer mener det er grunn til å påpeke at regjeringen i proposisjonen også foreslår en samordning av straffebestemmelsene i deltakerloven med det som fremkommer i havressursloven.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti er av den oppfatning at regjeringen burde foretatt en fullstendig gjennomgang av hele feltet knyttet til bøter og straff i forbindelse med overtredelse av bestemmelsene både i havressursloven og deltakerloven før man endrer bestemmelsene i deltakerloven. Disse medlemmer vil komme tilbake til dette punktet i forbindelse med omtalen under den konkrete paragrafen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti har merket seg at flere av høringsinstansene har uttrykt skepsis til den fremgangsmåten regjeringen har valgt, særlig knyttet til endringene i deltakerloven. Disse medlemmer vil i den forbindelse spesielt nevne høringsuttalelsen til Norges Fiskarlag der det bl.a. uttales følgende:

«1. Norges Fiskarlag er svært undrende til departementets fremgangsmåte hvor departementet alene har foretatt en revisjon av deltakerloven for så å sende denne til høring.»

Disse medlemmer vil påpeke at regjeringen i proposisjonen skriver at man har foretatt en etterkontroll av deltakerloven og gjennomgang av fiskeriforbudsloven. En har med andre ord ikke foretatt en helhetlig vurdering av lovene med sikte på modernisering. Det fremkommer med all tydelighet i proposisjonen at det som nå ligger til behandling er diverse justeringer og mindre endringer. Disse medlemmer mener det ville vært naturlig at regjeringen nå igangsatte et arbeid med en evaluering av deltakerloven for å se om det lovverket som nå gjelder, i tilstrekkelig grad er tilpasset dagens situasjon innen fiskerinæringen og de behov en der måtte ha. Disse medlemmer mener at særlig forskjellen knyttet til fylkesbindinger når det gjelder arv og generasjonsskifte er lite hensiktsmessig og bør endres for å sikre de mindre og mellomstore fiskebåtrederiene. Disse medlemmer ber videre om at regjeringen nå igangsetter et arbeid med å evaluere deltakerloven og i den forbindelse utarbeider et høringsutkast som sendes ut bredt til alle aktørene innen fiskerinæringen slik at man kan få seg forelagt en mer åpen og helhetlig gjennomgang av lovverket. I den forbindelse bør det også vurderes om en i det hele tatt trenger fiskeriforbudsloven eller om denne lovens intensjoner og bestemmelser i stedet kan ivaretas av annet lovverk.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til representantforslag fra representanter fra Høyre om en gjennomgang av rettssikkerheten til norske fiskere, jf. Dokument 8:120 S (2010–2011). Høyre ønsket i den forbindelse en redegjørelse for de reelle og underliggende eier- og maktforholdene i fiskerinæringen, og ønsket fremlagt en sak om begrensningene i deltakerloven, hvor det redegjøres for om disse bidrar til at lovens mål faktisk nås, hvilke positive og negative konsekvenser eierbegrensningene har hatt og har, samt å vurdere et skille basert på båtenes størrelse. Høyre mente også at regelverket burde endres, slik at generasjonsskifter kan skje på en mer ubyråkratisk måte. Disse medlemmer mener det er et behov for å evaluere deltakerloven, og at det i den forbindelse bør utarbeides et høringsutkast som sendes ut bredt til alle aktørene i næringen.

2.1 Deltakerloven

Komiteen har merket seg at regjeringen foreslår en rekke endringer i deltakerloven. Dette er et resultat av det arbeidet som er gjort med etterkontroll knyttet til denne loven. Deltakerloven ble vedtatt 26. mars 1999 og erstatter tidligere lover som har regulert deltakelsen i fiske og fangst. Loven er blitt endret flere ganger siden ikrafttredelsen, og i den forbindelse finner komiteen grunn til å vise til de endringer som ble foretatt i forbindelse med behandlingen av Ot.prp. nr. 70 (2003–2004) og Ot.prp. nr. 13

(2007–2008), og sist de endringer som ble gjort i forbindelse med behandlingen av Prop. 70 L (2011–2012) Endringer i deltakerloven, havressurslova og finnmarksloven. Komiteen vil påpeke at mange av de endringer som foreslås i denne proposisjonen er mindre endringer som komiteen fullt ut slutter seg til da det kan dreie seg om presiseringer og tilpasninger til andre gjeldende lover.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti finner likevel grunn til å gå nærmere inn på noen av de endringer som foreslås spesielt da disse kan ha stor betydning for de som utøver fiske og fangst.

2.2 Krav om bosted for mannskap og fartøyfører

Komiteen har merket seg at regjeringen foreslår å flytte bestemmelsen som regulerer at minst halvparten av mannskapet og lottfiskerne samt fartøyfører skal være bosatt i en kystkommune eller i en nabokommune til en kystkommune, fra fiskeriforbudsloven § 3 og til deltakerloven § 5 a.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre er enig i at dette er en bestemmelse som hører hjemme i deltakerloven og ikke i fiskeriforbudsloven. Disse medlemmer finner imidlertid grunn til å påpeke at det innen næringen er delte meninger om hvorvidt dette er en bestemmelse som bør opprettholdes. Norges Fiskarlag påpeker i sin høringsuttalelse at kravet knyttet til bosted for fartøyfører bør endres da det bør være unødvendig å måtte søke dispensasjon for en norsk fartøyfører som er bosatt et annet sted enn i en kystkommune eller i en nabokommune til en kystkommune. De påpeker videre at det er uheldig at en norsk fartøyfører som er bosatt i et land utenfor EØS-området, er utelukket fra å kunne være fartøyfører på et norsk fiskefartøy.

Disse medlemmer er enig i de betraktninger som fremføres av Norges Fiskarlag og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag til ny § 5 a første avsnitt:

«I lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) gjøres følgende endringer:

Ny § 5 a første ledd skal lyde:

§ 5 a *Krav til bosted*

Det er forbudt å nytte fartøy til ervervsmessig fiske eller fangst dersom ikke minst halvparten av mannskapet og lottfiskerne er bosatt i en kystkommune eller i en nabokommune til en kystkommune.»

2.3 Fylkesbinding for fartøyeier

Komiteen viser til at forskrift 2. desember 2011 nr. 1178 om adgang til å delta i kystfartøygrup-

pens fiske for 2012 (deltakerforskriften), gitt med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven), stiller krav til bosted for erverver av fartøy som har deltakeradgang i fisket etter torsk, hyse og sei mv. i lukket gruppe, jf. deltakerforskriften § 43 annet ledd bokstav b. Kravet er at både selger og kjøper må være ført i fiskermann-tallet i samme fylke i minst 12 måneder før kjøpet finner sted. Unntak fra kravet kan gjøres for kjøper som er ført i fiskermann-tallet i løpet av de siste tolv månedene, dersom vedkommende har vært bosatt i fylket i minst 12 måneder.

Bestemmelsen åpner for at Fiskeridirektoratets regionkontor kan dispensere fra bostedskravet (forskraft 2. desember 2011 nr. 1178 om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske for 2012 (deltakerforskriften) § 43 tredje ledd bokstavene a og b)

- når fartøy kjøpes fra annet fylke og overføres til Nord-Troms og Finnmark,
- ved salg mellom fylker når det er naturlig å se kjøper og selgers distrikt som ett område i kvotesammenheng.

Ved generasjonsskifte hefter det altså bosteds-krav som skal være oppfylt ved overdragelsen på lik linje med ordinært erverv. Dette bostedskravet gjelder ikke ved arv ved dødsfall.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener det er viktig å legge til rette for minst mulig offentlig begrensning i næringsetablering og -utvikling i fiskerinæringen. I denne sammenheng mener disse medlemmer det er viktig å kunne få til effektive overdragelser av fiskefartøy i forbindelse med salg, arv eller generasjonsskifte.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til brev av 6. mars 2013 til Stortingets næringskomité fra fiskeri- og kystminister Lisbeth Berg-Hansen. Det fremkommer her at det ikke er registrert rene overdragelser av fartøy som er generasjonsskifter, men at Fiskeridirektoratet har opplyst at når det gjelder antallet generasjonsskifter som berøres av fylkesbindingen «nok har hatt en forespørsel om overføring av aksjer i generasjonsskifte hvor fylkesbindingen er berørt, men uten at dette resulterte i noen enkeltsak». Det fremkommer videre i svaret til Stortinget at:

«En naturlig antagelse kan være at den som vil overta et fartøy på generasjonsskifte, ofte eller som regel vil være bosatt samme sted og kanskje ha deltatt i driften av fartøyet tidligere. Dersom det likevel finnes mange tilfeller hvor denne antagelsen ikke er riktig, vil det å oppheve fylkesbindingen i forbindelse med generasjonsskifte potensielt kunne medføre end-

ring i den fylkesvise fordeling av kystfartøy med begrenset adgang til å delta i torskefisket.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti er av den formening at det ikke foreligger særlige grunner til at generasjonsskifte skal vurderes på annen måte enn arv ved dødsfall.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21 gis et nytt fjerde ledd:

§ 21 fjerde ledd skal lyde:

Det kan ikke i medhold av første ledd fastsettes bestemmelser om krav til bosted som er til hinder for at fartøy overtas for fortsatt drift ved arv eller generasjonsskifte av person som er omfattet av § 7 annet ledd første og annet punktum.»

2.4 Distriktsmessige hensyn mv.

Komiteen har merket seg at regjeringen ønsker å ta inn en bestemmelse i deltakerloven § 7 første ledd bokstav a som åpner for at det kan gis forskrift med nærmere regler om når ervervstillatelse kan avslås ut fra hensynet til fiskeflåtens distriktsmessige fordeling, hensynet til ressursgrunnlaget eller lovens formål for øvrig.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil i den forbindelse vise til at det allerede i dag er inntatt i deltakerloven § 7 en bestemmelse om at slik ervervstillatelse kan avslås selv om vilkårene ellers er oppfylt, dersom innvilgelse ikke er ønskelig ut fra hensynet til fiskeflåtens distriktsmessige fordeling, hensynet til ressursgrunnlaget eller lovens formål for øvrig.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at dagens fiskeriforvaltning og lovverk må ha som hovedmålsetting å i størst mulig grad medvirke til at en får en så optimal høsting av havets ressurser som mulig. I den forbindelse er det viktig at man har en variert flåtestruktur som kan høste disse ressursene på en god måte. Disse medlemmer mener at det skal svært tungtveiende grunner til for å kunne avslå en søknad om ervervstillatelse på dette grunnlaget dersom øvrige vilkår er oppfylt.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«I lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) gjøres følgende endringer:

§ 7 Særlige bestemmelser om ervervstillatelse

Første ledd skal lyde:

- fartøyet tidligere er tatt ut av fisket i medhold av en kondemnerings- eller strukturkvoteordning eller liknende ordning.*
- fartøyeieren eller andre som har drevet et fartøy på fartøyeierens vegne, grovt eller gjentatte ganger har overtrådt bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov eller annen fiskerilovgivning.»*

2.5 Overtredelsesgebyr, tvangsmulkt og straffebestemmelsen i deltakerloven

Komiteen har merket seg at regjeringen foreslår å oppdatere straffebestemmelsene i deltakerloven i forhold til havressursloven samt i tillegg å heve strafferammen ved grov overtredelse av deltakerloven og havressursloven. Videre foreslås å endre bestemmelsene om tvangsmulkt og overtredelsesgebyr i deltakerloven slik at disse er i samsvar med havressurslovens tilsvarende bestemmelser.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at siktemålet med hevingen av strafferammen ved grov overtredelse først og fremst er å ramme internasjonal fiskerikriminalitet. Dette er utdypet i brev av 8. mars 2013 fra fiskeri- og kystminister Lisbeth Berg-Hansen til Stortingets næringskomité. Det er videre fremhevet at:

«Forslaget om å heve strafferammen for grove overtredelser fra tre til seks år har ingen betydning for straffenivået ved ordinære overtredelser, og behøver heller ikke resultere i strengere straffeutmåling i alle enkeltsaker om grove overtredelser, jf. Prop. 59 L (2012–2013) kap. 5.8.3»

samt at

«Det er ved overtredelser som er av organisert og grenseoverskridende karakter der kriminaliteten foregår på tvers av landegrenser mellom flere parter og systematisk og over tid, at det kan være aktuelt å benytte strafferammen på inntil 6 års fengsel.»

Flertallet legger etter dette til grunn at lovendringen ikke i seg selv er et signal om endring av normalstraffenivået. Man ser trender internasjonalt om grove overtredelser innenfor fiskerinæringen. Det er et mål at Norge skal være forberedt på at disse trendene også kan nå oss, bl.a. gjennom å tilrettelegge for å kunne straffe disse overtredelser på en tilstrekkelig streng måte.

Flertallet ser derfor behovet for å få en hevet ramme for å kunne møte grenseoverskridende og organisert kriminalitet på en adekvat måte, og flertallet vil understreke at det er enig i departementets vurdering av at hevingen av strafferammen ikke skal

resultere i strengere straffeutmåling i alle enkeltsaker om grove overtredelser. Flertallet viser i denne forbindelse til at forslaget om å heve strafferammen fra tre til seks år har som sitt primære siktemål å legge bedre til rette for at Norge kan delta i internasjonalt samarbeid i kampen mot grenseoverskridende fiskerikriminalitet. Det vises til svarbrev av 8. mars 2013 hvor det fremgikk at:

«Forslaget kan sees på som en oppfølging både av Meld. St. 7 (2010–2011) Kampen mot organisert kriminalitet – en felles innsats, og regjeringens handlingsplan mot økonomisk kriminalitet. Dette er nærmere omtalt i kapittel 5.8 i Prop. 59 L (2012–2013). For å kunne samarbeide tilfredsstillende med andre stater ved brudd på havressursloven, er det nødvendig at straffebestemmelsen tilfredsstillende til hva som anses som alvorlig forbrytelse i FNs konvensjon mot grenseoverskridende organisert kriminalitet, dvs. at strafferammen for grove overtredelser må ligge på minst fire års fengsel. Videre er det slik at det i arbeidet med straffeloven 2005 ble lagt til grunn at man bør benytte færre strafferammer enn i dag, jf. Ot.prp. nr. 8 (2007–2008) s. 23 flg. En øvre strafferamme på 4 år ble ikke videreført, noe Stortinget sluttet seg til. Laveste strafferamme over 4 år som ble videreført er 6 år, som også er strafferammen for alvorlig miljøkriminalitet.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener at det er på høy tid at det foretas en total gjennomgang av hele dette feltet om gebyrer og endringer i straffebestemmelsene. Det er svært viktig at det er samsvar mellom straffereaksjonen og lovbruddets alvorlighet. Mange fiskere føler i dag at de straffes urimelig hardt sett i forhold til det lovbruddet de anklages for å ha begått. Dette gjelder både gebyrets størrelse og ikke minst regelverket knyttet til utøvelsen av fisket, herunder bifangstregler etc. Disse medlemmer vil i den forbindelse særlig vise til Norges Fiskarlags høringsuttalelse til straffebestemmelsen i deltakerloven der de bl.a. uttaler følgende:

«Norges Fiskarlag er uenig med Fiskeri- og kystdepartementet om de forslagene som departementet foreslår i høringsnotatet om straffereaksjoner og andre reaksjoner for brudd på fiskeriregelverket.»

De uttaler videre at:

«det er Fiskarlagets oppfatning at fiskerne har blitt utsatt for unødvendig harde reaksjoner ved brudd på fiskeriregelverket og at mange av reaksjonene verken har hatt legitimitet eller forståelse hos fiskerne samt at reaksjonene har fremstått som uforholdsmessig strenge sett i sammenheng med forseelsen.»

Disse medlemmer mener at det er svært viktig at de straffereaksjoner som treffes har legitimitet i befolkningen og ikke minst hos yrkesutøverne selv. Dette synes ikke å være tilfelle. Disse medlemmer ber om at regjeringen foretar en evaluering av dagens straffebestemmelser og overtredelsesgebyr, samt tvangsmulkt.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av rettssikkerheten til norske fiskere, herunder en gjennomgang av om det er samsvar mellom straffereaksjoner og lovbruddets alvorlighet og om regelverket gir tilstrekkelig forutberegnelighet, og å legge frem en sak for Stortinget om dette.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ber om at en slik gjennomgang og evaluering foretas før en foretar endringer i lovverket. Det er her viktig at yrkesutøvernes organisasjoner blir gitt anledning til å komme med sine synspunkter før ny sak fremlegges. Disse medlemmer vil på denne bakgrunn stemme imot endringene i deltakerloven §§ 28, 29, 31 samt ny § 31 a.

3. Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21 gis et nytt fjerde ledd:

§ 21 fjerde ledd skal lyde:

Det kan ikke i medhold av første ledd fastsettes bestemmelser om krav til bosted som er til hinder for at fartøy overtas for fortsatt drift ved arv eller generasjonsskifte av person som er omfattet av § 7 annet ledd første og annet punktum.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av rettssikkerheten til norske fiskere, herunder en gjennomgang av om det er samsvar mellom straffereaksjoner og lovbruddets alvorlighet og om regelverket gir tilstrekkelig forutberegnelighet, og å legge frem en sak for Stortinget om dette.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Forslag 3

I lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) gjøres følgende endringer:

Ny § 5 a første ledd skal lyde:

§ 5 a Krav til bosted

Det er forbudt å nytte fartøy til ervervsmessig fiske eller fangst dersom ikke minst halvparten av mannskapet og lottfiskerne er bosatt i en kystkommune eller i en nabokommune til en kystkommune.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 4

I lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) gjøres følgende endringer:

§ 7 Særlige bestemmelser om ervervstillatelse

Første ledd skal lyde:

- a. *fartøyet tidligere er tatt ut av fisket i medhold av en kondemnerings- eller strukturkvoteordning eller liknende ordning.*
- b. *fartøyeieren eller andre som har drevet et fartøy på fartøyeierens vegne, grovt eller gjentatte ganger har overtrådt bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov eller annen fiskerilovgivning.*

4. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité, bortsett fra deltakerloven § 7 første ledd og deltakerloven §§ 28, 29, 31 og 31 a som fremmes av alle komiteens medlemmer unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, og deltakerloven ny § 5 a første ledd som fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å fatte følgende

vedtak til lov

om endringer i deltakerloven, fiskeriforbudsloven mv.

I

I lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst gjøres følgende endringer:

§ 2 skal lyde:

§ 2 Virkeområde

Loven regulerer adgangen til å drive ervervsmessig fiske og fangst og annen høsting av viltlevende marine ressurser med fartøy som er norsk etter reglene i sjøloven §§ 1 til 4 og fartøy som eies av utlending bosatt i Norge når fartøyets største lengde er mindre enn 15 meter. Fartøy som er norsk etter sjøloven § 1 tredje ledd, er likevel ikke omfattet av loven her, med

mindre fartøyet eies av person bosatt i Norge og fartøyets største lengde er mindre enn 15 meter. Som norsk fartøy regnes i loven her fartøy som er omfattet av første og annet punktum.

Loven gjelder likevel ikke høsting av anadrome laksefisker slik det er definert i lov 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk mv. § 5 bokstav a. Departementet kan i forskrift bestemme at hele eller deler av loven her ikke skal gjelde for høsting av én eller flere arter som ikke er fisk, krepsdyr, bløtdyr eller sjøpattedyr.

§ 3 første ledd skal lyde:

Med ervervsmessig fiske og fangst menes i denne lov all høsting av viltlevende marine ressurser når vedkommende yrkesutøver har dette til levevei alene eller sammen med annen næring og hvor fartøy nyttes.

§ 5 skal lyde:

§ 5 Nasjonalitetskrav

Ervervstillatelse kan bare gis til den som er norsk statsborger eller likestilt med norsk statsborger. Som likestilt med norsk statsborger regnes utlending bosatt i Norge. Utlending bosatt i Norge kan bare bli tildelt ervervstillatelse når fartøyets største lengde er mindre enn 15 meter.

Følgende selskaper og sammenslutninger anses som likestilt med norsk statsborger:

- a. *aksjeselskap, allmennaksjeselskap og annet selskap med begrenset ansvar når selskapets hovedkontor og styrets sete er i Norge, når styrets flertall, herunder styrelederen, består av norske statsborgere som er bosatt i Norge og har bodd her i de to siste år, og når norske statsborgere eier aksjer eller andeler svarende til minst 6/10 av selskapets kapital og kan utøve stemmerett i selskapet med minst 6/10 av stemmene.*
- b. *partrederi eller annet norsk selskap når medlemmene hefter ubegrenset for selskapets forpliktelser, og når norske statsborgere er medeiere for minst 6/10.*
- c. *kommandittselskap når norske statsborgere eier minst 6/10 av den ansvarlige kapital, og når norske statsborgere eier minst 6/10 av kommandittkapitalen.*

Ved anvendelsen av denne paragraf skal likt med det som eies av norske statsborgere, regnes det som eies av den norske stat, institusjon eller fond som styres av den norske stat og norske kommuner.

Ny § 5 a skal lyde:

§ 5 a Krav til bosted

Det er forbudt å nytte fartøy til ervervsmessig fiske eller fangst dersom ikke minst halvparten av

mannskapet og lottfiskerne samt fartøyføreren er bostatt i en kystkommune eller i en nabokommune til en kystkommune. Kravet til fartøyførers bosted gjelder ikke hvis fartøyfører også er fartøyeier. Det kan etter søknad gis dispensasjon fra bostedskravet for fartøyfører med bosted annet sted i Norge, eller i Norden eller EØS-området for øvrig.

Kongen kan ved forskrift gjøre unntak fra forbudet i første ledd for fartøy som nyttes til ervervsmessig fiske eller fangst i farvann som er utenfor norsk eller annen stats nasjonale jurisdiksjon, og som er regulert av internasjonale organisasjoner eller avtaler som Norge er part i og som gir Norge adgang til fiske og fangst.

Kravet i første ledd gjelder ikke i den utstrekning det er gitt tillatelse som unntar fra første ledd i medhold av lov 17. juni 1966 nr. 19 om forbud mot at utlendinger driver fiske m.v. i Norges territorialfarvann § 4.

§ 7 skal lyde:

§ 7 Særlige bestemmelser om ervervstillatelse

Søknad om ervervstillatelse kan avslås dersom:

- a. innvilgelse ikke er ønskelig ut fra hensynet til fiskeflåtens distriktmessige fordeling, hensynet til ressursgrunnlaget eller lovens formål for øvrig. Kongen kan ved forskrift gi nærmere regler om når søknad om ervervstillatelse kan avslås.
- b. fartøyet tidligere er tatt ut av fisket i medhold av en kondemnerings- eller strukturvoteordning eller liknende ordning.
- c. fartøyeieren eller andre som har drevet et fartøy på fartøyeierens vegne, grovt eller gjentatte ganger har overtrådt bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov eller annen fiskerilovgivning.

Når et fartøy skal overtas ved arv etter reglene i lov 3. mars 1972 nr. 5 om arv m.m. kapittel I eller II, skal den nye eieren gis tidsbegrenset ervervstillatelse i inntil fem år inntil aktivitetskravet i § 6 første ledd er oppfylt. Slik tidsbegrenset ervervstillatelse kan også gis ved overføring av fartøyet som ledd i generasjonsskifte til fordel for personer som kan få arverett etter arveloven kapittel I. Gjenlevende ektefelle i uskiftet bo, jf. arveloven kapittel III, kan gis en tidsubegrenset ervervstillatelse så lenge uskifteboet består.

Kongen kan ved forskrift gi nærmere bestemmelser om tildeling av ervervstillatelse ved erverv av fartøy i tilfeller som nevnt i annet ledd, ved tvangssalg og konkurs, og om fremgangsmåten ved tvangssalg av fiskefartøy der det er en ervervstillatelse knyttet til fartøy. Selskaper og sammenslutninger som er omfattet av finansieringsvirksomhetsloven § 1-4 første ledd, og som har rett til å drive finansieringsvirksomhet i Norge, kan i medhold av slike forskrifter bli til-

delt midlertidig ervervstillatelse ved tvangssalg og konkurs uten hensyn til § 5.

§ 12 skal lyde:

§ 12 Krav om spesiell tillatelse til enkelte former for fiske og fangst

Ingen må uten spesiell tillatelse nytte havfiskefartøy til ervervsmessig fiske og fangst. Det kan fastsettes vilkår for en slik tillatelse. Bestemmelsene i §§ 7 og 8 gjelder tilsvarende for tildeling av spesiell tillatelse.

Kongen kan ved forskrift gi nærmere regler om hva som er å regne som havfiskefartøy og fastsette krav om spesiell tillatelse for å nytte andre fartøy enn havfiskefartøy til ervervsmessig fiske og fangst.

Kongen kan ved forskrift fastsette nærmere regler for tildeling av spesielle tillatelser.

§ 17 oppheves.

§ 27 overskriften skal lyde:

§ 27 Administrativ inndragning av fangst

§ 28 skal lyde:

§ 28 Overtredelsesgebyr

Ved forsettlig eller uaktsom overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven, kan det ilegges overtredelsesgebyr. Ved overtredelse av bestemmelser gitt i medhold av denne loven, kan det bare ilegges overtredelsesgebyr når dette går fram av forskriften.

Hvis noen som handler på vegne av et foretak har overtrådt en bestemmelse gitt i eller i medhold av denne loven, kan foretaket ilegges et overtredelsesgebyr. Det gjelder selv om ingen enkeltperson kan ilegges overtredelsesgebyr.

Overtredelsesgebyret kan ilegges etter faste satser eller utmåles i hvert enkelt tilfelle. Ved fastsettelsen av gebyret kan det blant annet tas hensyn til fortjenesten eller den potensielle fortjenesten som den ansvarlige har hatt ved overtredelsen, hvor alvorlig overtredelsen er og ekstra kostnader som kontrolltiltak og behandling av saken har medført.

Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om fastsettelse av overtredelsesgebyr og bestemmelser om renter og tilleggsgebyr dersom overtredelsesgebyret ikke blir betalt ved forfall.

Endelig vedtak om overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg. Overtredelsesgebyr kan også kreves inn gjennom salgslaget ved motregning i fangstoppgjør. Domstolene kan prøve størrelsen på gebyret.

§ 29 skal lyde:

§ 29 *Tvangsmulkt*

For å sikre at reglene gitt i eller i medhold av denne loven, eller plikt fastsatt i medhold av denne loven, blir oppfylt, kan det ilegges tvangsmulkt.

Tvangsmulkten er en løpende mulkt som går fra en særskilt fastsatt frist for oppfyllelse av et pålegg, dersom denne fristen er utløpt uten at pålegget er oppfylt. Departementet kan i særlige tilfeller redusere eller frafalle påløpt mulkt.

Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om fastsettelse, gjennomføring og tidsrom tvangsmulkten skal gjelde for, og bestemmelser om rente og tilleggsgebyr dersom tvangsmulkten ikke blir betalt ved fall.

Tvangsmulkt kan kreves inn gjennom salgslaget ved motregning i fangstoppgjør.

§ 31 skal lyde:

§ 31 *Straff*

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av §§ 4, 5 a, 7 tredje ledd, 9, 12, 15, 20, 21 og 24 straffes med bøter eller fengsel i inntil ett år.

Grov overtredelse av bestemmelsene nevnt i første ledd, som er gjort med grov uaktsomhet eller med forsett, kan straffes med fengsel i inntil seks år. Ved vurderingen av om overtredelsen er grov, skal det særlig legges vekt på om den økonomiske eller potensielle økonomiske verdien av overtredelsen er stor, om overtredelsen har skjedd systematisk og over tid, om overtredelsen er av grenseoverskridende art, og om overtredelsen har skjedd som ledd i organisert virksomhet.

Når straffansvar etter første ledd kan gjøres gjeldende mot fartøyføreren for en handling noen av mannskapet på et fartøy står for, kan den underordnede bare straffes dersom han har overtrådt bestemmelsen med forsett. Ved avgjørelsen av om en underordnet skal straffes, skal det særlig tas hensyn til den preventive virkningen av straffen, hvor grov overtredelsen er, og om vedkommende har hatt eller kunne ha oppnådd fordel ved overtredelsen.

Fartøyføreren kan vedta forelegg på vegne av oppdragsgiveren. Oppdragsgiveren kan også straffes i sak som reises mot fartøyføreren.

Forsøk og medvirkning straffes på samme måte.

Ny § 31 a skal lyde:

§ 31 a *Straffeprosessuell inndragning*

Ved overtredelse av bestemmelser nevnt i § 31 første ledd, kan fangst inndras. Det samme gjelder redskap, gjenstander eller fartøy som er benyttet ved lovovertrædelsen. Dette gjelder uten hensyn til hvem som er eier. I stedet for tingen kan verdien helt eller

delvis inndras hos den skyldige eller den det er handlet på vegne av, eller hos eieren.

Det kan fastsettes at panterett og andre rettigheter i ting som blir inndratt, helt eller delvis faller bort. Bestemmelsene i straffeloven § 37 c gjelder tilsvarende.

Når lovlig og ulovlig fangst er blandet sammen, kan hele fangsten inndras.

II

I lov 17. juni 1966 nr. 19 om forbud mot at utlendinger driver fiske m.v. i Norges territorialfarvann gjøres følgende endringer:

§ 2 oppheves.

§ 3 skal lyde:

Det er forbudt å drive fiske, fangst eller annen høsting av viltlevende marine ressurser i territorialfarvannet for den som ikke er norsk statsborger eller likestilt med norsk statsborger i henhold til deltakerloven § 5.

Det er forbudt å nytte fartøy som ikke er norsk til fiske og fangst og annen høsting av viltlevende marine ressurser i territorialfarvannet. Som norsk fartøy anses fartøy som er omfattet av virkeområdet til deltakerloven § 2.

Forbudene i første og annet ledd gjelder ikke sportsfiske og rekreasjonsfiske etter havressurslova § 22 fjerde og sjette ledd.

§ 4 skal lyde:

Når prøvedrift av nye fartøytyper eller redskap eller andre særlige grunner gjør det ønskelig, kan Fiskeridirektoratet tillate at den som er norsk statsborger eller likestilt med norsk statsborger i henhold til deltakerloven § 5, for et enkelt tilfelle eller for et bestemt kortere tidsrom driver fiske eller fangst i territorialfarvannet med fartøy som ikke er norsk i henhold til deltakerloven § 2 første ledd siste punktum, eller nytter mannskap, lottfiskere eller fartøyfører i strid med deltakerloven § 5 a.

§ 5 oppheves.

§ 6 første ledd skal lyde:

I særlige tilfeller kan Kongen i forskrift gjøre unntak fra § 3 for bestemte områder i territorialfarvannet.

§§ 7 og 8 oppheves.

§ 11 skal lyde:

Ved overtredelse av § 3 kan inndras fartøy som er brukt ved overtredelsen, og tilbehør, fangst og red-

skap som er ombord, uansett hvem som er eier. Iste- denfor tingen kan verdien inndras helt eller delvis hos den skyldige eller hos den det er handlet på vegne av, eller hos eieren. Det kan bestemmes at panterett og andre rettigheter i ting som inndras, helt eller delvis faller bort.

III

I lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar gjøres følgende endringer:

§ 7 tredje ledd oppheves.

§ 8 a skal lyde:

§ 8 a *Saker der fylkeskommunane har kompetanse*

Departementet kan i forskrift gje fylkeskommunane kompetanse til å gjere vedtak på særskilde område innanfor verkeområdet til lova og fastsetje nærare reglar om denne kompetansen. Fiskeridirektoratet er klageorgan i dei sakene der fylkeskommunane kan gjere vedtak.

Ny § 19 a skal lyde:

§ 19 a *Utsetjing av organismar*

Det er forbode å setje ut organismar og levande rogn utan løyve frå departementet. Departementet kan i forskrift eller enkeltvedtak gjere unntak frå forbodet i første punktum.

§ 22 fjerde ledd skal lyde:

Den som ikkje er norsk statsborgar eller likestilt med norsk statsborgar i medhald av lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst § 5, kan utan omsyn til reglane i første ledd berre drive sportsfiske med handreiskapar. Det er forbode å omsetje fangsten. Departementet kan i forskrift gjere unntak frå første og andre punktum for jakt på kystsel.

§ 22 sjetten ledd skal lyde:

Utan omsyn til reiskapsavgrensingane i første ledd, kan departementet i forskrift fastsetje at det kan drivast jakt på kystsel frå land og med fartøy som ikkje er merkeregistrerte. Det kan fastsetjast nærare føresegner om slik jakt.

Nytt § 22 sjuende ledd skal lyde:

Føresegnene i fjerde og sjetten ledd gjeld ikkje på Svalbard eller i fiskevernsona og territorialfarvatnet ved Svalbard.

Nåværende § 22 sjetten ledd blir åttende ledd

§ 23 første ledd første punktum skal lyde:

Ein person eller eit føretak kan per kalenderår ikkje omsetje fangst som er teken med fartøy som ikkje er merkeregistrert, eller frå land, for meir enn 50 000 kroner.

Ny 23 a skal lyde:

§ 23 a *Forbod for utlendingar mot tilverking, pakking og omlasting*

For den som ikkje er norsk statsborgar eller likestilt med norsk statsborgar i medhald av lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst § 5, er det forbode å tilverke, pakke eller laste om viltlevande marine ressursar eller delar og produkt av slike i norsk sjøterritorium og indre farvatn og i område oppretta med heimel i lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone §§ 1 og 5. Forbodet gjeld likevel ikkje i fiskevernsona og territorialfarvatnet ved Svalbard. Forbodet gjeld fangst både frå norske og utanlandske fartøy. Forbodet mot tilverking omfattar alt vidare arbeid med fangsten om bord i fartøyet etter at fangsten eventuelt er bløgga, sløgd og hovudkappa. Innfrysing utan at det vert arbeidd vidare med fangsten, vert likevel ikkje rekna som tilverking. Forbodet mot pakking omfattar ikkje pakking som er naturleg fordi fangsten skal frysast inn om bord og deretter verte transportert med fartøyet. Det er ein føresetnad at den aktuelle innpakkinga er ueigna for sal til forbrukar eller annan sluttbrukar.

Forbodet i første ledd gjeld med mindre anna følger av forskrifter fastsette med heimel i lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone §§ 4 og 6. I særlege tilfelle kan Kongen i forskrift gjere unntak frå føresegnene i første ledd for bestemte område i territorialfarvatnet. Med verknad for område der slikt unntak er gjort, kan Kongen gje føresegner om at fiskeriverksemd som vert tillaten etter andre punktum, heilt eller delvis ikkje skal vere underlagt norsk lovgjeving.

Fiskeridirektoratet kan gjere unntak frå forbodet i første ledd når særlege grunnar tilseier det. For norskfanga fisk kan Fiskeridirektoratet også gjere unntak frå forbodet i første ledd når følgjande vilkår er oppfylte:

- a. omsynet til omsetningstilhøva tilseier det, og
- b. omsynet til produksjonen ved foredlingsanlegga i land ikkje talar imot.

Unntak etter tredje ledd andre punktum skal gjevast for eit bestemt kvantum, for eit bestemt tilfelle, for bestemte fiskeslag og for eit bestemt tidsrom.

§ 34 første ledd ny bokstav h skal lyde:

- h) utstyr og innretningar for å sikre trygg tilkomst ved kontroll av fartøy

I kapittel 7 skal ny § 49 a lyde:

§ 49 a *Fiskerioppsyn*

Når det er nødvendig for å gjennomføre avtale med framand stat, kan Kongen i forskrift gje føresegner om at norsk fiskerioppsyn skal kunne kontrollere og handheve avtalte fiskerireglar, medrekna å føre til land fartøy og setje i verk rettsleg forfølging, og om at utanlandske fiskerioppsyn utanfor territorialfarvatnet skal ha høve til å kontrollere og handheve avtalte fiskerireglar overfor norske fartøy, medrekna å føre til land fartøy og setje i verk rettsleg forfølging.

§ 58 første ledd skal lyde:

For å sikre at føresegner som er fastsette i eller i medhald av lova vert følgde, kan tvangsmulkt påleggjast.

§ 59 skal lyde:

§ 59 *Lovbrotsgebyr*

Den som med vilje eller aktaust bryt føresegner som er fastsette i eller i medhald av lova, kan påleggjast lovbrotsgebyr. Ved brot på føresegner fastsette i medhald av denne lova, kan det berre påleggjast lovbrotsgebyr når dette går fram av forskrifta.

Dersom nokon som handlar på vegner av eit føretak bryt føresegner som er fastsette i eller i medhald av lova, kan føretaket påleggjast lovbrotsgebyr. Det gjeld sjølv om ingen enkeltperson kan påleggjast lovbrotsgebyr.

Lovbrotsgebyr kan påleggjast etter faste satsar eller utmålast i kvart enkelt tilfelle. Ved fastsetjing av gebyret kan det mellom anna takast omsyn til fortjenesta eller den potensielle fortjenesta som den ansvarlege har hatt ved lovbrotet, kor alvorleg lovbrotet er, og ekstra kostnader som kontrolltiltak og handsaming av saka har ført med seg.

Departementet kan i forskrift gje nærare føresegner om fastsetjing av lovbrotsgebyr og føresegner om rente og tilleggsgebyr dersom lovbrotsgebyret ikkje vert betalt ved forfall.

Endeleg vedtak om lovbrotsgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg. Lovbrotsgebyr kan også krevjast inn gjennom salslaget ved motrekning i fangstopp-gjer. Domstolane kan prøve storleiken på gebyret.

Lovbrotsgebyr og straff etter kapittel 12 kan ikkje nyttast mot same lovbrot.

§ 61 skal lyde:

§ 61 *Brot på reglar om gjennomføring av hausting og orden på haustingsfeltet*

Den som med vilje eller aktaust bryt føresegner som er fastsette i eller i medhald av §§ 15, 16 andre ledd og 18 til 24, vert straffa med bøter eller fengsel

i inntil eitt år dersom tilhøvet ikkje kjem inn under strengare straffeføresegner.

§ 64 første ledd skal lyde:

Grovt lovbrot som er gjort med grov aktløyse eller med vilje, kan straffast med fengsel i inntil seks år. Ved vurderinga av om lovbrotet er grovt, skal det særleg leggjast vekt på om den økonomiske eller potensielle økonomiske verdien av lovbrotet er stor, om lovbrotet har skjedd systematisk og over tid, om lovbrotet er av grenseoverskridande art, og om lovbrotet har skjedd som ledd i organisert verksemd.

IV

I lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone gjøres følgende endringer:

§ 3 første ledd skal lyde:

Det er forbudt å drive fiske eller fangst eller annen utnyttelse av viltlevende marine ressurser innenfor den økonomiske sonen for den som ikke faller inn under lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst § 5. Bestemmelsene i lov 17. juni 1966 nr. 19 om forbud mot at utlendinger drive fiske m.v. i Norges territorialfarvann gjelder tilsvarende i den økonomiske sone.

§ 6 første punktum skal lyde:

Kongen kan gjøre unntak fra bestemmelsene i §§ 3, 4 og 5 eller forskrift gitt i medhold av disse, og fra havressurslova § 23 a, i området mellom 12 nautiske mil og 200 nautiske mil når dette er nødvendig av hensyn til overenskomst med fremmed stat eller hvor særlige hensyn tilsier det.

Ny § 7 a skal lyde:

§ 7 a *Ved forsettlig eller uaktsom overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven, kan det ilegges overtredelsesgebyr. Ved overtredelse av bestemmelser gitt i medhold av denne loven, kan det bare ilegges overtredelsesgebyr når dette går fram av forskriften.*

Hvis noen som handler på vegne av et foretak har overtrådt en bestemmelse gitt i eller i medhold av denne loven, kan foretaket ilegges et overtredelsesgebyr. Det gjelder selv om ingen enkeltperson kan ilegges overtredelsesgebyr.

Overtredelsesgebyret kan ilegges etter faste satsar eller utmåles i hvert enkelt tilfelle. Ved fastsettelsen av gebyret kan det blant annet tas hensyn til fortjenesten eller den potensielle fortjenesten som den ansvarlige har hatt ved overtredelsen, hvor alvorlig overtredelsen er og ekstra kostnader som kontrolltiltak og behandling av saken har medført.

Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om fastsettelse av overtredelsesgebyr og bestemmelser om renter og tilleggsgebyr dersom overtredelsesgebyret ikke blir betalt ved forfall.

Endelig vedtak om overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg. Overtredelsesgebyr kan også kreves inn gjennom salgslaget ved motregning i fangstoppgjør. Domstolene kan prøve størrelsen på gebyret.

Ny § 7 b skal lyde:

§ 7 b For å sikre at bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven, eller plikt fastsatt i medhold av denne loven, blir oppfylt, kan det ilegges tvangsmulkt.

Tvangsmulkten er en løpende mulkt som går fra en særskilt fastsatt frist for oppfyllelse av et pålegg, dersom denne fristen er utløpt uten at pålegget er oppfylt. Departementet kan i særlige tilfeller redusere eller frafalle påløpt mulkt.

Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om fastsettelse, gjennomføring og tidsrom tvangsmulkten skal gjelde for, og bestemmelser om rente og tilleggs-

gebyr dersom tvangsmulkten ikke blir betalt ved forfall.

Tvangsmulkt kan kreves inn gjennom salgslaget ved motregning i fangstoppgjør.

V

I lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard gjøres følgende endringer:

§ 4 tredje ledd skal lyde:

Ved overtredelse av regler om fiske og fangst i Svalbards indre farvann og sjøterritorium gjelder lov av 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av villlevande marine ressursar §§ 64 annet og fjerde ledd og 65 tilsvarende. Forsøk straffes i slike tilfeller på samme måte som fullbyrdet overtredelse.

VI

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

Oslo, i næringskomiteen, den 2. april 2013

Terje Aasland

leder

Harald T. Nesvik

ordfører